

Planprogram med planstrategi

Revisjon kommuneplan

Rollag kommune

2011-2021

Innhold

1.	Innledning.....	5
2.	Planprosessen.....	5
2.1	Fremdriftsplan for arbeid med planprogram og planstrategi.....	6
2.2	Fremdriftsplan for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel	7
3.	Overordna rammer og føringer.....	8
3.1	Nasjonale føringer	8
3.2	Regionale føringer	8
3.3	Andre viktige føringer.....	9
3.4	Økonomiske rammebetingelser	9
4.	Gjeldende kommuneplan for Rollag.....	9
4.1	Langsiktig del	9
4.1.1	Kommuneplanens samfunnsdel	9
4.1.2	Kommuneplanens arealdel.....	10
4.1.3	Kommunedelplaner.....	10
4.1.4	Sektorplaner	10
4.2	Kortsiktig del.....	11
5.	Planstrategi.....	11
5.1	Innledning.....	11
5.2	Status og måloppnåelse iht. gjeldende kommuneplan, samfunnsdelen	12
5.2.1	Folketall	12
5.2.2	Barn og unge.....	12
5.2.3	Fritid og trivsel.....	12
5.2.4	Næringsutvikling.....	13
5.2.5	Regionalt samarbeid.....	13
5.2.6	Egen kommune.....	13
5.3	Miljøstatus.....	13

5.4	Vurdering.....	14
5.4.1	Miljøutfordringer.....	14
5.4.2	Samfunnssikkerhet.....	15
5.4.3	Kommuneplanens arealdel.....	15
5.4.4	Kommuneplanens samfunnsdel.....	15
5.4.5	Sektorplaner.....	16
6.	Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel – visjon og satsningsområder.....	17
6.1	Overordnet utfordring.....	17
6.2	Visjon.....	17
6.3	Barn og unge.....	17
6.3.1	Utfordringer.....	17
6.3.2	Tema til drøftelse.....	17
6.4	Samarbeid.....	18
6.4.1	Utfordringer.....	18
6.4.2	Tema til drøftelse.....	18
6.5	Steds- og områdeutvikling.....	18
6.5.1	Utfordringer.....	18
6.5.2	Tema til drøftelse.....	19
6.6	Næringsutvikling.....	19
6.6.1	Utfordringer.....	19
6.6.2	Tema til drøftelse.....	21
6.7	Infrastruktur og kommunikasjon.....	22
6.7.1	Utfordringer.....	22
6.7.2	Tema til drøftelse.....	22
6.8	Bærekraftig utvikling.....	23
6.8.1	Utfordringer.....	23
6.8.2	Tema til drøftelse.....	23

6.9	Folkehelse.....	24
6.9.1	Utfordringer.....	24
6.9.2	Tema til drøftelse	24
	Vedlegg.....	25
A.	Kommuneplan for Rollag 2000-2010.....	25
B.	Rapport om måloppnåelse pr. 26. oktober 2009 iht. gjeldende kommuneplan for Rollag 2000-2010.....	25
C.	Statistikk for Rollag kommune	25

1. Innledning

Kommunestyret vedtok 17. september 2009 å ta kommuneplanens samfunnsdel opp til revisjon.

Iht. plan- og bygningsloven § 10-1 første ledd skal kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Ny plan- og bygningslov trådte i kraft 1. juli 2009, og kravet om å utarbeide planstrategi etter § 10-1 første ledd vil først komme til anvendelse etter kommunestyrevalget i 2011.

Iht. § 10-1 fjerde ledd kan utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen jf. kapittel 11. I lovkommentaren til plan- og bygningsloven heter det at dersom situasjonen er oversiktlig, kan planstrategien gis et innhold og en behandling som tilfredsstillende kravene til planprogram for kommuneplanen. Strategien må i slike tilfeller følge behandlingsreglene for planprogram i bestemmelsene om kommuneplan, jf. § 11-13.

Rollag kommune er en liten kommune i norsk målestokk med ca. 1400 innbyggere, og en relativt liten kommuneadministrasjon. Situasjonen i kommunen er derfor så oversiktlig at det vil kunne være hensiktsmessig å slå sammen arbeidet med planstrategi med oppstart av arbeidet med kommuneplan. Selv om kommunen ikke vil være pliktig til å lage en planstrategi før etter valget i 2011, har Rollag kommune likevel valgt å utarbeide en planstrategi som del av planprogrammet jf. § 10-1 fjerde ledd, siden dette gir en god oversikt over planstatus og kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av behovet for revisjon av kommunens planer i løpet av inneværende valgperiode.

Planstrategien og -programmet er utarbeidet med bistand fra Invida prosjektledelse, rådgivning og rettshjelp as ved Monica Tveit Tjentland og Dag Åsmund Bilstad.

I dette dokumentet menes med;

- Visjon: Noe man skal kunne strekke seg mot, posisjonere seg mot å bli etc.
- Satsningsområder: Tema man ønsker å fokusere på for kommunen
- Utfordring: En fare for en negativ trend eller en uønsket utvikling
- Mål: Et mål bør være spesifikt, målbart, akseptert, realistisk, tidfestet
- Strategier: Grep/innsats for å komme til målet til rett tid
- Tiltak: Konkrete aktiviteter som skal bidra til å nå målet i praksis

2. Planprosessen

Kommunestyret ønsker å vedta planprogrammet i april/mai 2010, slik at man kan starte arbeidet med revisjon av kommuneplanen i mai 2010. Man ønsker bred medvirkning fra innbyggerne i kommunen, og det vil derfor bli avholdt ulike folkemøter, inndelt etter tema, i juni 2010.

Kommunens barne- og ungdomsrepresentant har vært involvert i utarbeidelsen av planprogrammet, og vil delta aktivt i planprosessen videre.

2.1 Fremdriftsplan for arbeid med planprogram og planstrategi

Oppgaver	Frist
Kommunestyret vedtar å revidere kommuneplanens samfunnsdel	September 2009
Vurdering av måloppnåelse iht. gjeldende kommuneplan	12. oktober 2009
Overordnet vurdering av status, utfordringer og muligheter for kommunen	12. oktober 2009
Utarbeidelse av planprogram/planstrategi	Oktober/november 2009
Utkast til planprogram/planstrategi behandles i administrativt ledermøte	November 2009
Utarbeidelse av revidert planprogram/planstrategi	November 2009
Formannskapet behandler utkast til planprogram/planstrategi	3. desember 2009
Revidert utkast til planprogram/planstrategi oversendes formannskapet	Januar 2010
Drøfting av planprogram/planstrategi i formannskapet	21. januar 2010
Formannskapet vedtar å sende planprogrammet/planstrategi på høring	4. februar 2010
Kunngjøring av planoppstart og utsendelse av planprogram/planstrategi på høring	10. februar 2010
Planmøte avholdes med Bfk og regionale myndigheter	Februar/mars 2010
Høringsfrist	24. mars 2010
Bearbeidelse av høringsuttalelser	mars/april 2010
Behandling i formannskapet	22. april 2010
Kommunestyret vedtar planprogrammet/planstrategi	6. mai 2010

2.2 Fremdriftsplan for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel

Oppgaver	Frist
Oppstart	Mai 2010
Møte i administrativ ledergruppe - fordele arbeidsoppgaver mht. planlegging av avholdelse av folkemøter	Mai 2010
Avholdelse av folkemøter	Juni 2010
Sammenstilling av innspill fra folkemøter og foreløpige føringer for politisk behandling	Juni 2010
Orientering i formannskapet om innspill fra folkemøtene, foreløpige føringer og drøftelse på bakgrunn av dette	Juni 2010
Orientering i kommunestyret om innspill fra folkemøtene, foreløpige føringer og drøftelse på bakgrunn av dette	Juni 2010
Møte i administrativ ledergruppe – status, fremdriftsplan og fordeling av arbeidsoppgaver mht. arbeid med kommuneplanen	August 2010
Utkast til planbeskrivelse og forslag til ny kommuneplan	August/september 2010
Drøftelse av utkast til kommuneplan med berørte grupper	September 2010
Drøftelse av utkast til kommuneplan i formannskapet	September 2010
Revidert utkast til kommuneplan	September/oktober 2010
Drøftelse av utkast til kommuneplan i formannskapet	Oktober 2010
Drøftelse av utkast til kommuneplan i kommunestyret	Oktober 2010
Behandling i kommunestyret	Oktober/november 2010
Utsendelse av forslag til kommuneplan på høring med 6 ukers høringsfrist	November 2010
Planmøte med Bfk og regionale myndigheter	November 2010
Høringsfrist	Desember 2010
Bearbeiding av høringsuttalelser	Januar 2011
Behandling i formannskapet	Januar 2011
Vedtak i kommunestyret	Januar 2011
Kunngjøring av kommuneplan	Januar 2011

3. Overordna rammer og føringer

3.1 Nasjonale føringer

- St.meld.nr. 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge
- St.meld.nr. 20 (2006-2007) Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller
- Helsedirektoratet Rundskriv IS-1/2009-Nasjonale mål og hovedprioriteringer
- St.meld. nr. 1 (2007-2008) Nasjonalbudsjettet 2008 - *Norges strategi for bærekraftig utvikling*
- St.meld. nr. 1 (2008-2009) Nasjonalbudsjettet 2009
- St. meld nr 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen, Rett behandling - på rett sted - til rett tid
- St. meld nr 25 (2008-2009), Lokal vekstkraft og framtidstru, Om distrikts- og regionalpolitikken
- St. meld nr 16 (2006-2007) Tidlig innsats for livslang læring
- St. meld nr 27 (1999-2000) Barnehage til beste for barn og foreldre
- Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening. Framtidas omsorgsutfordringer
- Omsorgsplan 2015
- Demensplan 2015, Den gode dagen, en delplan til Omsorgsplan 2015
- St. meld. nr. 39 (2008-2009) "Klimautfordringene – landbruk en del av løsningen"
- St. meld. nr 19 (1999-2000) "Om norsk landbruks- og matproduksjon"
- Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling "Ta landet i bruk"
- "Sterke og synlige bygder med aktivt landbruk i hele Buskerud"
- St. meld. nr 26 (2006-2007) "Om regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand"
- "Norge universelt utformet 2025. Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013"
- St. meld. nr 17 (2001-2002) "Samfunnssikkerhet. Veien til et mindre sårbart samfunn"
- NTP 2010-2019 med Handlingsprogram
- RPR for samordnet areal- og transportplanlegging (SATP)

3.2 Regionale føringer

- Regional planstrategi for Buskerud 2009-2012

- Fylkesdelplan for avkjørsler og byggegrenser langs riksvegnettet i Buskerud

3.3 Andre viktige føringer

- Overordnet styrings- og strategidokument for 2010-2021, Kongsbergregionen
- Forskrift om verneplan for skog. Fredning av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal kommuner, Buskerud

3.4 Økonomiske rammebetingelser

Gjennom flere år har Rollag kommune hatt en stram økonomi, noe som har begrenset det økonomiske handlingsrommet. Tiltak som blant annet innføring av eiendomsskatt og endringer i tjenestestrukturen på kommunale tjenester, har resultert i en bedring av kommunens driftsresultat. Et positivt driftsresultat bidrar til økonomisk handlefrihet. Kommunestyret har et uttrykt mål om at kommunens driftsbudsjett skal generere et netto driftsresultat på minst 3 % av kommunens driftsinntekter. Dette målet synes å kunne nås i kommunens økonomiplan for perioden 2010-2013.

Kommunens næringsfond ble tidligere tilført årlige inntekter gjennom konsesjonsavgifter. Dette var inntekter som var øremerket næringsformål. Kommunen har ikke lenger slike inntekter, noe som gjør at kommunens midler til næringsformål også må genereres gjennom den løpende driften eller ekstern støtte.

Kommunens økonomiske rammebetingelser i kommuneplanen henger derfor tett sammen med en sunn budsjettballanse i budsjett- og økonomiplansammenheng.

Ytterligere reduksjoner i folketallet vil innebære reduserte inntekter.

4. Gjeldende kommuneplan for Rollag

4.1 Langsiktig del

4.1.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens langsiktige del, samfunnsdelen, ble vedtatt i mai 2000 og gjelder for perioden 2000 til 2010.

Visjonen for Rollag er:

- Bygda vår skal være et trygt sted å bo, vokse opp og virke i
- Sammen skal vi ta i bruk ressursene våre og sikre et medmenneskelig samfunn som tar vare på natur og miljø

Målsettingen for kommuneplanperioden er:

- Å øke folketallet i Rollag. Dette skal skje ved å legge til rette for attraktive botilbud og arbeidsplasser, et godt oppvekstmiljø og et allsidig kultur- og fritidstilbud
- En vil ta i bruk hele bygda for å nå målsettingene, både grendene, tettstedene og utmarka

Hovedsatsningsområdet i gjeldende kommuneplan er barn og unge.

Øvrige satsningsområder er:

- Fritid og trivsel
 - Kultur og idrettssenter ved Numedal folkehøgskole, Idrettsskolen
 - Følge opp målsetting i rus/alkoholpolitisk plan
- Næringsutvikling
 - Trygge nåværende arbeidsplasser
 - Skape nye arbeidsplasser
- Regionalt samarbeid
 - IKT-satsning gjennom LiNK-programmet
 - Regionrådet
 - Den grønne dalen
 - Regionalt samarbeid innen sosial- og barnevernsaker

4.1.2 Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 12.05.2004 og gjelder for perioden 2002-2015.

Det foreligger utkast til kommunedelplanen for Vegglifjell, sist revidert 23.10.2009. Denne kommunedelplanen forventes vedtatt i kommunestyret primo 2010.

Det pågår arbeid med kommunedelplan for Trillemarka-Rollagsfjell.

4.1.3 Kommunedelplaner

Kommunen jobber for tiden med en kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.

4.1.4 Sektorplaner

Rollag har følgende gjeldende sektorplaner:

- Strategisk næringsplan gjeldende for 2008-2010, vedtatt 19.09.2009
- Prioritert anleggsplan for kommunale veier av 14.04.2009
- Plan for kommunens vannforsyning av 31.12.2008
- Tilsynsplan for Rollag kommune av 09.10.2008
- Beredskapsplan 2000 og framover, teknisk, rev 15.07.2008
- Handlingsplan for pleie og omsorg 2009-2012, 15.05.2008
- Pleie og omsorgsplan for Rollag kommune 2007-2010, 03.11.2006
- Barnehageplan for Rollag kommune 2006-2009
- Brannordning for Rollag kommune av 25.01.2005
- Trafikksikkerhetsplan gjeldende for 10.05.2007
- Kvalitetsplan for skolen
- Helseberedskapsplan for Nore og Uvdal, Rollag og Flesberg kommuner av 13.04.2005
- Psykiatriplan Rollag 2007-2010
- Smittevernplan for Numedalskommunene, Rollag, Flesberg og Nore og Uvdal, september 2003
- Plan for Helse og PLO (pleie og omsorg) ved utbrudd av pandemisk influensa

Rollag kommune jobber for tiden med en plan for kompetanseutvikling i skolen som skal gjelde for 2009-2012.

4.2 Kortsiktig del

Kommuneplanens kortsiktige del består av økonomiplanen som er kommuneplanens handlingsprogram. Denne viser satsningsområdene for de neste 4 årene. Økonomiplanen rulleres årlig. Årsbudsjettet gir grunnlag for den kortsiktige planleggingen innenfor de ulike virksomhetsområdene.

5. Planstrategi

5.1 Innledning

Iht. plan- og bygningsloven § 10-1 første ledd (i kraft 1. juli 2009) skal kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Formålet med kommunal planstrategi er å sette fokus på planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet. Planstrategien vil måtte angi hovedrammer og viktige satsninger for kommunen, og det må legges opp til en fleksibilitet i forhold til endrede behov og forutsetninger underveis. Planstrategien er ikke formelt bindende for kommunen, og kan fravikes dersom det er gode grunner for det.

Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Planstrategien bør inneholde:

- Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø
- Drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder
- Vurdering av sektorenes planbehov
- Vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Beskrivelsen av miljøutfordringene skal vise hva som er status og hva som er utviklingen de siste 4 årene, og drøfte kommunens miljøutfordringer i dette perspektivet. Beskrivelsen skal gi en omtale av utslipp av klimagasser, støy og lokal forurensning, avfall og energiforbruk, biologisk mangfold og kultur og kulturminner. Kommunen kan bygge på miljøstatus og indikatorer som rapporteres gjennom KOSTRA, samt sektorenes kunnskap om helse og miljøforhold jf. kommunehelsetjenesteloven § 1-4.

Videre heter det i § 10-1 tredje ledd at ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11 jf. § 10-1 fjerde ledd. Det er opp til den enkelte kommune å bestemme hvor omfattende og detaljert planstrategien skal være, ut fra de behov som foreligger. Omfanget og detaljeringsgraden skal ikke være mer omfattende enn nødvendig for å ta stilling til om gjeldende kommuneplan fortsatt skal gjelde uten endringer, eller om den skal revideres.

Selv om kommunen ikke vil være pliktig til å lage en planstrategi før etter valget i 2011, har Rollag kommune likevel valgt å utarbeide en planstrategi som del av planprogrammet jf.

§ 10-1 fjerde ledd, siden dette gir en god oversikt over planstatus og kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av behovet for revisjon av kommunens planer i løpet av inneværende valgperiode.

Planstrategien/planprogrammet vil derfor følge reglene for planprogram i plan- og bygningsloven kapittel 11.

5.2 Status og måloppnåelse iht. gjeldende kommuneplan, samfunnsdelen

I forbindelse med revisjon av kommuneplanen, er det pr. 26. oktober 2009 gjennomført en evaluering av oppnåelse av målsettingene i kommuneplanen langsiktige del gjeldende for perioden 2000 til 2010. Rapporten er vedlegg til dette planprogrammet, se vedlegg B.

En gjennomgang av målsettingene i gjeldende kommuneplan viser at mange av målsettingene er nådd, og det har vært mye positiv aktivitet i perioden.

5.2.1 Folketall

Hovedmålsettingen for kommunen er i gjeldende kommuneplan å øke folketallet i Rollag. Dette ville man søke å oppnå gjennom å legge til rette for attraktive botilbud og arbeidsplasser, et godt oppvekstmiljø og et allsidig kultur- og fritidstilbud. Folketallet er fortsatt synkende, og det har i perioden 2000-2009 vært en nedgang i folketallet fra ca 1500 i 2000 til 1400 i 2009. Folketallet ventes også å synke ytterligere i tiden framover iht. SSBs framskriving av folketall for perioden 2010-2030¹.

5.2.2 Barn og unge

Tilbudet til barn og unge er styrket i perioden 2000-2010 og kommunen ligger på topp i forhold til ressursbruk pr. elev/barn i Buskerud. Man har også en barnehagedekning på 95,5 % og en høy andel av barna har full barnehageplass. I barnehagene har man også en økt pedagogbemanning tilsvarende en ekstra pedagog i 100 % stilling i hver barnehage.

5.2.3 Fritid og trivsel

I løpet av perioden har kommunen overtatt Numedal folkehøgskole, idrettsskolen, og idrettsskolens aktivitetssenter er opprettet. Her gis det et bredt tilbud til alle aldersgrupper. Det er også igangsatt et eget prosjekt "Idrettsskolen 2018" med fokus på videreutvikling.

Det er også stor aktivitet innenfor lag og foreningslivet og stor aktivitet på Frivilligsentralen.

¹ Se statistikk tabell 1.1

5.2.4 Næringsutvikling

Kommunen har vært en aktiv pådriver og tilrettelegger for kunnskaps- og kompetanseutvikling, og dette har blant annet medvirket til at Numedalsnett, Numedal bredbånd, Numedal fiber, BliNK 1 og BliNK 2 er etablert i perioden. I tillegg er det utviklet kompetansesarbeidsplasser i privat sektor. Statistikk knyttet til næringslivet viser imidlertid at Rollag har en lavere andel bedrifter med overskudd og ett lavere antall nyetableringer enn sammenlignbare kommuner i Buskerud².

Det har vært stor aktivitet og en betydelig økning i bygging av hytter og oppgradering av eksisterende hytter, særlig på Vegglifjell. Dette har medført at det er etablert nye håndverkerbedrifter som leverer tjenester til hyttemarkedet. Vegglifjell vann- og avløpsselskap AS (VEVAS) med 51 % kommunalt eierskap er etablert, som gir mulighet for økt standard og økt bruk av hyttene i området. Det er i reguleringsplaner satt krav om forpliktende samarbeidsavtaler mellom grunneiere og utbyggere, noe som finansierer utvikling og drift av fellesgoder på fjellet, som igjen medfører økt attraktivitet for området, og til glede for både hytteeierne og befolkningen som brukere av tilbudet.

I forbindelse med nedleggelse/flytting av Quick sin produksjon fra Rollag, kjøpte kommunen lokalene med formål å legge til rette for utvikling av en næringspark.

I løpet av perioden er Fossanåsen med ca 23 arbeidsplasser etablert. I løpet av vinteren 2010 er imidlertid transittmottaket besluttet avvirket, og Fossanåsens fremtid er uavklart.

Middelalderuka er etablert og i utvikling. Verneområdet i Trillemarka danner nå grunnlag for ytterligere aktiviteter gjennom Ver-di-prosjektet. Andre nyetableringer er Julehuset og Verdens minste hotellkjede.

5.2.5 Regionalt samarbeid

Regionrådet i Numedal er lagt ned til fordel for regionrådet for Kongsbergregionen. NAV-Numedal er etablert og lokalisert i Rollag. Kommunen er fortsatt aktivt med i Den grønne dalen.

5.2.6 Egen kommune

Rollag er opprettholdt som egen kommune, men har en stram økonomi som gir lite handlingsrom.

5.3 Miljøstatus

Trillemarka-Rollagsfjell ble opprettet som naturreservat ved forskrift av 5. desember 2008. Det er opprettet et eget statlig forvaltningsstyre som skal forvalte naturreservatet og vernebestemmelsene. Det statlig oppnevnte utvalget består av representanter fra kommunene Sigdal, Nore og Uvdal og Rollag.

I forbindelse med ny fylkesdelplan for Hardangervidda har NINA gjennomført et prosjekt og har gitt ett faglig innspill gjennom NINA -rapport 412, Lufsjåtangen og Dagalitangen på Hardangervidda, Kunnskap og utfordringer i høve til villreintrekk og menneskeleg arealbruk.

Kommunen overvåker hovedvassdraget og sideelvene, og disse viser tilfredsstillende resultat³. Det er drevet systematisk overvåkning fra år 2000. Prøvestedene er ved Ødegården i Veggli og ved uttaket

² Se statistikk tabell 2.5 til 2.10

³ Kilde: Analyserapporter fra Den grønne dalen

av tunnelen. Alle prøvene som er tatt ligger innenfor normalen for badevannskvalitet TKB/100 ml. Overvåking av sideelvene består av prøveuttak nær nedstrøms hytteområdene på Vegglifjell. Det blir årlig tatt ut 2 prøver av Persbuåi, Trytetjønnbekken, Sundtjernåa og bekken ved Myrefjell og Sagstugo. Det er ikke påvist økt bakterieinnhold og nitrogeninnhold utover det en må forvente i uberørte områder.

I forbindelse med ny kommunedelplan for Vegglifjell har kommunen oppdatert sine INON-kart som viser inngrepsfrie områder. Oppdateringen for denne delen av kommunen viser en liten nedgang i inngrepsfrie områder.

Det er utarbeidet en sluttrapport for "Prosjekt biologisk mangfold 2003-2007". Her er det kartlagt naturverdier og vilt i Rollag kommune. Det foreligger også en rapport om biologisk mangfold i Buskerud hvor det er kartlagt truede og sårbare arter og deres leveområder samt rødlistet.

Det er mange kullgroper i kommunen, og disse blir registrert som kulturminner før det gis tillatelse til tiltak.

Kommunen har 17 verneverdige bygninger som er registrert som særskilte brannobjekt.

5.4 Vurdering

5.4.1 Miljøutfordringer

Vi står i dag overfor store utfordringer mht. menneskeskapte klimaendringer og miljøutfordringer. Dette gjelder også i Rollag som lokalsamfunn.

Vassdragene er viktigste faktor for å overvåke og dokumentere forurensningstilstanden i kommunen. Prøver tatt fra vassdragene viser pr. i dag tilfredsstillende resultat. Kommunen vil fortsatt overvåke vassdragene og om nødvendig sette inn tiltak for at disse skal holdes rene og innenfor grenseverdiene.

I gjeldende konsesjonsvilkår for Numedalslågen er det ikke satt noe krav til minstevannføring. Kommunen har anledning til å fastsette nye vilkår for slike konsesjoner iht. vannressursloven § 28 dersom allmenne eller private interesser tilsier det. Kommunen ønsker derfor å vurdere behovet for å innføre vilkår om minstevannføring i Numedalslågen i inneværende periode. En eventuell innføring av krav om minstevannføring vil kunne gi bedre fiske og større visuelle kvaliteter i form av mindre synlig tørrlegging. Disse nyttekomponentene anses for å være spesielt store på strekningen Kjerredammen til Kongsjorden.

Kommunen vil fortsatt delta aktivt ved utarbeidelsen og gjennomføring av ny fylkesdelplan for Hardangervidda og gi sitt lokale bidrag til at villreinstammen på Hardangervidda fortsatt kan opprettholdes.

Det har de siste årene vært stor aktivitet mht. hyttebygging på Vegglifjell, og kommunen ønsker å legge til rette for at også videre utbygging på fjellet skal være bærekraftig.

5.4.2 Samfunnssikkerhet

Samfunnssikkerhet er den evne samfunnet som sådan har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger. Samfunnssikkerhetsbegrepet brukes bredt og dekker sikkerhet mot hele spekteret av utfordringer, fra begrensede, naturskapt hendelser, via større krisesituasjoner som representerer omfattende fare for liv, helse, miljø og materielle verdier til sikkerhetsutfordringer som truer nasjonens selvstendighet eller eksistens⁴

Kommunen ønsker å utvikle en langsiktig arealstrategi som ivaretar samordning, utbygging, vern mot uønskede hendelser, vern av dyrket mark og av øvrige verdifulle områder. Kommunen vil samtidig legge til rette for næringsutvikling og utvikling av det gode bosted der det utvikles attraktive nærmiljøer hvor universell utforming og trafiksikkerhet vektlegges, men samtidig søke å ivareta de overordnede føringer som for eksempel å bevare inngrepsfrie soner, samt å opprettholde dyrket areal på samme nivå som i dag.

Kommunens arealplanlegging skal også sikre liv, helse, miljø og materielle verdier mot naturbaserte hendelser som flom, erosjon og skred, samt fare for større kriser og sikkerhetsutfordringer. Av særlig betydning for kommunen er å verne kraftproduksjon, herunder linjenett, damanlegg og kraftverk mot ulike former for uønskede hendelser.

5.4.3 Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel gjelder for perioden 2002-2015. I forbindelse med utbygging på Vegglifjell har man sett behov for å revidere arealplanen for dette området. Det er derfor utarbeidet et utkast til kommunedelplan for Vegglifjell, sist revidert 23.10.2009, som antas å bli vedtatt av kommunestyret primo 2010. Området Trillemarka-Rollagsfjell er opprettet som naturreservat gjennom forskrift av 5. desember 2008. Det er startet opp arbeid med en kommunedelplan for området. I den forbindelse ønsker Rollag kommune å se på muligheten for en interkommunal plan for Trillemarka-Rollagsfjell i samarbeid med Sigdal og Nore og Uvdal kommuner, gjerne i en parallell prosess med den forvaltningsplanen som skal utarbeides for området. Man har foreløpig ikke sett behov for å revidere kommuneplanens arealdel for de øvrige områdene i kommunen.

I løpet av valgperioden ønsker kommunen å se på behovet for en reguleringsplan for Rollag sentrum og samtidig gjøre en vurdering av behov for utvidelse av nærings-/industriarealer, og eventuelt nye slike arealer.

5.4.4 Kommuneplanens samfunnsdel

Evaluering av kommuneplanens innhold og struktur viser at enkelte av satsningsområdene, særlig mht. barn og unge, oppleves som langsiktige og stabile, mens det er behov for justeringer på andre områder. På bakgrunn av dette ønsker man å revidere kommuneplanens samfunnsdel og i den forbindelse både justere gjeldende satsningsområder og innføre noen nye.

Kommunen ønsker å vurdere følgende satsningsområder for kommende planperiode:

- Barn og unge

⁴ St. meld. nr. 17 (2001-2002) Samfunnssikkerhet. Veien til et mindre sårbart samfunn

- Samarbeid
- Steds- og områdeutvikling
- Næringsutvikling
- Infrastruktur og kommunikasjon
- Bærekraftig utvikling
- Folkehelse, idrett og fysisk aktivitet

Kommunen jobber for tiden med en egen kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.

Målsettingene i den reviderte kommuneplanens samfunnsdel vil bli konkretisert i fagavdelingenes sektorplaner, virksomhetsplaner mv.

Revidert samfunnsdel skal gjelde for perioden 2011-2021.

5.4.5 Sektorplaner

Vi står i dag overfor store utfordringer mht. klima og miljø, og Rollag kommune vil derfor innenfor gjeldende valgperiode starte arbeidet med en klimaplan. Kommunen vil også starte arbeidet med en plan for universell utforming. Kommunen vil øke sin fokus på samfunnssikkerhet, og ønsker å ta en gjennomgang av beredskapsplanen (Beredskapsplan 2000 og framover, teknisk) i forbindelse med en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for kommunen.

På bakgrunn av en gjennomgang av gjeldende sektorplaner og vurderingen av måloppnåelse iht. gjeldende kommuneplan for perioden 2000-2010 pr. oktober 2009, ønsker kommunen å ta følgende sektorplaner opp til vurdering i forbindelse med revisjon av kommuneplanen, og i løpet av inneværende valgperiode:

- Handlingsplan for pleie og omsorg 2009-2012
- Barnehageplanen for 2006-2009

Strategisk næringsplan for 2008-2010 er nylig revidert, og vil derfor ikke bli tatt opp til revisjon nå. Det samme gjelder pleie og omsorgsplanen for 2007-2017 av 03.11.2006. Handlingsplanen for pleie og omsorg for 2009-2012, sist revidert 15.05.2008, vil imidlertid bli revidert i løpet av 2010. Prioritert anleggsplan for kommunale veger av 14.04.2009, plan for kommunens vannforsyning av 31.12.2008, tilsynsplan for Rollag kommune av 09.10.2008 er alle enten er nylig vedtatt eller nylig revidert, og vil ikke bli revidert i inneværende periode.

6. Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel – visjon og satsningsområder

6.1 Overordnet utfordring

Den overordnede utfordringen for Rollag kommune er å skape arbeidsplasser som er så attraktive at det skaper innflytting til kommunen. Samtidig som man fokuserer på muligheten for å pendle til/fra Rollag som et attraktivt bosted. Dette vil være nødvendig for å hindre den forventede ytterligere nedgangen i befolkningen som kan forventes iht. SSBs framskriving av folketall for perioden 2010-2030⁵.

6.2 Visjon

Kommunens visjon er iht. gjeldende kommuneplan: ”Bygda vår skal være et trygt sted å bo, vokse opp og virke i. Sammen skal vi ta i bruk ressursene og sikre et medmenneskelig samfunn som tar vare på natur og miljø”

I forbindelse med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel, ønsker kommunen også å se på visjonen, for å vurdere om denne fortsatt beskriver ønskene for Rollag pr. i dag, 10 år etter at den ble utformet, og om den angir de ønskede målene for den neste 10-års perioden.

6.3 Barn og unge

6.3.1 utfordringer

Det er en noe lavere andel barn og unge i Rollag kommune sett i forhold til folketallet enn i fylket og landet for øvrig. En gjennomgang av måloppnåelse iht. gjeldende kommuneplan viser imidlertid at kommunen ligger på topp i forhold til ressursbruk pr. elev/barn i Buskerud. Man har også en barnehagedekning på 95,5 % og en høy andel av barna har full barnehageplass. I barnehagene har man også en økt pedagogbemanning tilsvarende en ekstra pedagog i 100 % stilling i hver barnehage.

Barn og unge er framtida, og kommunen ønsker derfor fortsatt å satse på barn og unges oppvekstmiljø.

6.3.2 Tema til drøftelse

- Kvalitet og utvikling i skole og barnehage
- Trafikksikkerhet for barn og unge, herunder sikker skoleveg og gode arealer for lek og fysisk aktivitet
- Opprettholdelse og videreutvikling av Numedal videregående skole
- Barnevern
- Kultur- og fritidsaktiviteter
 - Bredt og variert tilbud
 - Muligheter for flere
 - Tilrettelegge både innendørs og utendørs anlegg for ikke-organisert aktivitet der universell utforming ivaretas

⁵ Se statistikk tabell 1.1

- Aktive og inkluderende lag og foreninger

6.4 Samarbeid

6.4.1 utfordringer

Rollag har valgt å inngå aktivt samarbeid med andre, både for å tilrettelegge for utvikling i kommunen og for å løse pålagte oppgaver for kommuneorganisasjonen. Behovet for samarbeid vil være minst like stort i framtiden, slik at oppgavene kan løses så effektivt som mulig, men også for i hele tatt å kunne klare en del av oppgavene som ligger foran oss.

Rollag er det geografiske sentrum i Numedal, og man har derfor gode muligheter til å samarbeide både nord-sør og øst-vest. Dette gir muligheter for å samarbeide både om kommunal tjenesteyting, næringsutvikling og servicetilbud.

Det er gode tradisjoner for samarbeid nord-sør med de øvrige Numedalskommunene. Dersom man får en helårlig vegforbindelse mot Tinn vil dette også skape nye muligheter. Verneprosessen av Trillemarka har også skapt nye samarbeidsformer mot øst (Sigdal) og nord (Nore og Uvdal), på nye områder. Etableringen av regionrådet for Kongsbergregionen, som består av kommunene Nore og Uvdal, Rollag, Flesberg, Kongsberg, Hjartdal, Notodden og Tinn, har åpnet opp for samarbeid med øvrige kommuner i Buskerud og Telemark.

I tillegg til samarbeid ut over kommunegrensene, har man i dag også et samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, og et privat-offentlig samarbeid med ulike virksomheter.

Kommunen ønsker fortsatt å kunne tilby gode kommunale tjenester og å bidra til positiv utvikling av Rollag som samfunn i tiden framover, men ser at dette kan være vanskelig sett i forhold til kommunens størrelse, antall innbyggere og økonomi.

6.4.2 Tema til drøftelse

- Videreutvikling av interkommunalt samarbeid
 - For å kunne tilby fortsatt gode kommunale tjenester på ulike områder, som for eksempel;
 - Pleie- og omsorgstjenester
 - Oppvekst
 - Tekniske tjenester
 - Plan og næringsutvikling
- Samarbeid med lag, foreninger og frivillige organisasjoner
 - Frivilligsentralen, idrettslag etc.
 - Inkludering, nettverksbygging, involvering
 - Ta ansvar for naboens trivsel
- Privat-offentlig samarbeid

6.5 Steds- og områdeutvikling

6.5.1 utfordringer

Det er viktig å tilrettelegge for utvikling av attraktive bosteder med gode levekår gjennom en aktiv steds- og områdeutvikling og god byggeskikk der universell utforming ivaretas. Kommunen vil også

legge til grunn en langsiktig arealstrategi som ivaretar samordning, utbygging, vern mot uønskede hendelser, vern av dyrket mark og av øvrige verdifulle områder. Kommunens arealplanlegging skal også sikre liv, helse, miljø og materielle verdier mot naturbaserte hendelser som flom, erosjon og skred, samt fare for større kriser og sikkerhetsutfordringer.

Rollag kommune har opplevd en nedgang i befolkningen de siste årene, og antallet innbyggere forventes å gå ytterligere ned i tiden fremover. Dette medfører en risiko for at kommunens attraktivitet som bostedskommune forringes, fordi det blir vanskelig å opprettholde et godt og variert nærmiljø.

6.5.2 Tema til drøftelse

- Det gode bosted
 - Boligområder
 - Utvikling, salg og markedsføring av boligtomter mot ulike målgrupper
 - Vurdering av innføring av konsesjonsgrenser
 - Universell utforming
 - Nærmiljø
 - Aktiv og meningsfull fritid
 - Videreutvikling av idretts- og kulturfasiliteter
 - Aktive og inkluderende lag og foreninger
 - Bredt tilbud
- Omdømme og identitet
- Sentrums- og grendeutvikling
 - Veggli som viktig handels- og servicesentrum i Numedal for strekningen Kongsberg-Geilo, med nærhet til Vegglijfjell
 - Utvikling av gode boligområder med et aktivt og inkluderende nærmiljø
 - Trafikksikkerhet
 - Utvikling av Rollag sentrum i forhold til nærhet til hjørnesteinsbedriften Kongsberg Automotive (KA)
 - Utvikling av næringsarealer med tanke på industri og produksjon og evt. komplementære tjenester
 - Nærhet til Trillemarka
 - Rollag skole
- Aktuelle områder:
 - Trillemarka
 - Vegglijfjell

6.6 Næringsutvikling

6.6.1 Utfordringer

Rollag kommune har mye storslått natur, og verdifulle områder som Vegglijfjell, Hardangervidda, Trillemarka som ble opprettet som naturreservat i 2008 og Numedalslågen.

Kommunen har en rik kulturhistorie, og har blant annet Rollag stavkirke, bygdetunet, middelalderbygninger og andre verdifulle bygninger. Den nå nedlagte Numedalsbanen går også gjennom kommunen.

Både naturen, kulturen og historien er verdier som kan utnyttes gjennom næringsutvikling. Eksempler på dette er Masterplanarbeidet for Vegglifjell der man har som visjon at Vegglifjell skal bli Norges ledende helårlege langrennsdestinasjon innen 2020, Verdens minste hotellkjede, Numedalsruta og Ver-di-prosjektet, Arena Trillemarka.

Kongsberg Automotive (KA) er hjørnesteinsbedrift i kommunen. Det har vært til dels store variasjoner i behovet for arbeidskraft, men man har klart å både ned- og oppbemanne, og opplever en lojalitet og fleksibilitet i arbeidsstyrken i kommunen. Kanskje ligger det muligheter for å både utvide antall ansatte ved KA i Rollag, samt videreutvikle et industrielt miljø i tilknytning til denne hjørnesteinsbedriften.

Kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteytelse (KIFT) lever av å selge informasjon og kunnskap til andre virksomheter. Dermed fungerer de også som formidlere av informasjon om offentlige virkemidler, ny teknologi, nye markeder, regelverk, etc. I tillegg fungerer de ofte som introdusenter av organisasjonsendringer, teknologi, etc. som kan ha stor betydning for innovasjon og utvikling hos kundene.

KIFT-bedrifter kan deles i tre kategorier:

- Profesjonelle tjenester og utviklingsbistand (herunder bl.a. juridiske tjenester, regnskap, revisjon, div. konsulent / rådgivingstjenester og management)
- Tekniske tjenester og utviklingsbistand (herunder bl.a. arkitektvirksomhet, rådgivende ingeniører, byggeteknisk og annen teknisk konsulentvirksomhet, teknisk testing samt annonse- og reklamevirksomhet)
- Operative tjenester og utviklingsbistand (Utleie og formidling arbeidskraft, kontorservice, renhold, etc.)

Rollag kommune ligger 40 km fra Kongsberg og godt innenfor pendleravstand, særlig i kombinasjon pendling og jobb over avstand gjennom bruk av IKT/fiber. Bedrifter i Kongsberg har behov for tjenester levert av KIFT-bedrifter, og det er dokumentert en sannsynlig underdekning av slike tjenester i Kongsberg, noe som også gir mulighet for næringsutvikling i Rollag.

Det foregår en utstrakt byggevirksomhet på Vegglifjell, noe som skaper behov for håndverkertjenester. Etter hvert vil også grunnlaget for nye tjenester utvikles, både service- og opplevelsestilbud.

Lokalt foredlet og kortreist mat er produkter som har hatt en positiv utvikling de senere årene. Dette fordi slike produkter både er klima- og miljøvennlige, samt ofte også sunne og rene produkter som forbrukerne ønsker. Rollag kommune ønsker derfor å se på mulighetene for å legge til rette for at slike nisjeprodukter eventuelt også kan utvikles i kommunen, gjerne i forbindelse med reiselivssatsning.

Uttaket av skog er i tråd med balansekvantumet. Nyplanting og skogkultivering er tilfredsstillende. Kommunen ønsker å satse bedre virkeskvalitet, og ungskogpleie må der for prioriteres. Skogbruket i

kommunen er pr. i dag i all hovedsak leverandør av virke, og kommunen ønsker derfor å se på muligheten for lokal/regional foredling.

Rollag kommune har opplevd en nedgang i befolkningen de siste årene, og antallet innbyggere forventes å gå ytterligere ned i tiden fremover. Dette medfører en risiko for at antall arbeidsplasser i både privat og offentlig sektor kan reduseres, samt at det blir vanskeligere å skape ny virksomhet og utvikling.

6.6.2 Tema til drøftelse

- Reiseliv
 - Porten til Hardangervidda
 - Opplevelsesprodukter/tjenester
 - Utmark
 - Numedalslågen
 - Tilrettelegging for f.eks. kajakkruiter
 - Skilting, merking, stier, rasteplasser, fiske
 - Numedalsbanen
 - Interkommunalt samarbeid
 - Numedalsruta
 - Lokal foredlet/kortreist mat
 - Numedalslågen
 - Utsiktsrydding, skjøtsel langs Fv. 40
- Teknologi og industri
 - KA som hjørnesteinsbedrift – hvilke muligheter gir dette?
 - Underleverandører til industrivirksomheter
 - IKT og fiberutvikling i kommunen har skapt kompetansearbeidsplasser og bør gi mulighet for mange flere slike arbeidsplasser. Dette er også kompetanse som kan utnyttes over avstand.
 - Komplementær næring/KIFT
 - Videre utbygging av småkraftverk
- Handel og service
- Landbruk
 - Økt lokal foredling/kortreist mat
 - Grønn omsorg/inn på tunet
 - Vern av dyrket mark
 - Husdyrproduksjon
- Skogbruk
 - Lokal verdiskaping
 - Aktiv skogskjøtsel, tilpasset avvirkning og ny avsetning av biomasse
 - Bondevarme
 - Ungskogpleie
- Vern og verdiskaping

- Kompetanse omkring Trillemarka som kan utvikles, både i samarbeid med kommunen, Idrettsskolen, forskningsinstitusjoner og private. Utvikle kompetanse, produkter, samarbeid privat/offentlig/frivillig.
- Hardangervidda
- Middelalderbygninger; ta vare på fortida for framtida
 - Rollag stavkirke
 - Bygdetunet
 - Freda og verneverdige bygninger
 - Verdens minste hotellkjede
- Opprettholdelse og videreutvikling av Numedal videregående skole

6.7 Infrastruktur og kommunikasjon

6.7.1 utfordringer

God infrastruktur og god kommunikasjon både i forhold til veg, bredbånd og kollektivtilbud er viktig for innbyggerne, inn- og utpendlere, jobbmuligheter og fritidsaktiviteter.

Manglende offentlig satsning på utbygging og vedlikehold kan vanskeliggjøre all form for kommunikasjon over avstand. Manglende helårlig kommunikasjon mot Tinn reduserer muligheten for utvikling av en felles turistdestinasjon på Vegglijfjell, arbeidspendling og felles utvikling av servicetilbud.

6.7.2 Tema til drøftelse

- Rollag ligger midt i Numedal og har det er derfor gode muligheter for inn- og utpendling
 - Det er mulig å dagpendle til/fra Kongsberg, til/fra Rødberg, til/fra Sigdal, til/fra Tinn (ved ny helårs vegforbindelse)
 - Dette krever god vegstandard
- Vegglijfjelltunnelen
- Kollektivtilbud
 - Viktig i forhold til Numedal videregående og Idrettsskolen
 - Nærhet til Kongsberg i forhold til tjenestetilbud og handel
 - Nye og alternative måter å utvikle kollektivtilbudet på?
- Videreutvikling av bredbånd/fibertilbudet
 - ADSL-områder
 - Hytteområder
 - Næringsområder

6.8 Bærekraftig utvikling

6.8.1 utfordringer

Utviklingen er bærekraftig når den nåværende generasjons behov ivaretas uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner til å tilfredsstillere sine behov⁶.

Gjennom FN har verdenssamfunnet slått fast at hovedutfordringene for en bærekraftig utvikling er internasjonal fattigdom, reduksjon i det biologiske mangfoldet, menneskeskapte klimaendringer og spredning av miljøgifter.

Den store inntektsforskjellen mellom industriland og utviklingsland og mellom samfunnsgrupper i de enkelte land utgjør en alvorlig trussel mot global velferd, sikkerhet og stabilitet. Produksjons- og forbruksmønsteret i industrilandene er ikke økologisk bærekraftig. Å gjøre produksjon og forbruk av varer og tjenester bærekraftig, samt redusere miljøbelastningen fra økonomisk aktivitet, er en sentral del av arbeidet med bærekraftig utvikling. Klodens økologiske kapasitet vil kraftig overskrides hvis store deler av verdens befolkning skulle kopiere vårt forbruksmønster⁷.

De nasjonale indikatorene for bærekraftig utviklings⁸ betydning og innhold for kommunen. Indikatorene som er utarbeidet, er på temaområdene:

- Internasjonalt samarbeid for bærekraftig utvikling og bekjempelse av fattigdom
- Klima, ozon og langtransporterte luftforurensninger
- Biologisk mangfold og kulturminner
- Naturressurser
- Helse- og miljøfarlige kjemikalier
- Bærekraftig økonomisk og sosial utvikling

Utfordringen for Rollag kommune blir å finne konkrete mål som kan bidra til lokal bærekraftig utvikling. En slik lokal bærekraftig utvikling vil også være et bidrag i forhold til de internasjonale og nasjonale målsettinger.

6.8.2 Tema til drøftelse

Hvordan kan Rollag kommune bidra til lokal bærekraftig utvikling? Momenter til drøftelse;

- Holdningsskapende arbeid
 - Miljøfyrtårn
 - Fairtrade
 - Vurdere bruk av alternative energikilder generelt, redusert energibruk og ulike juridiske og økonomiske virkemidler for å stimulere til omlegging til mer miljøriktig energibruk (for eksempel gjennom kommunale planer, reguleringsplaner, tilskudd etc)
 - Vurdere nytte av å legge til rette for energireduserende løsninger, vannbåren varme og alternative energikilder i nye bygg (lavenergiboliger)

⁶ Se St.meld. nr 1 (2008-2009) Nasjonalbudsjettet 2009

⁷ Se St.meld. nr 1 (2008-2009) Nasjonalbudsjettet 2009

⁸ Se St.meld. nr 1 (2008-2009) Nasjonalbudsjettet 2009

- Fra olje og strøm til bioenergi/annen miljøriktig energibruk i kommunale bygg
- Bruken av konsesjonskrafta, egen bruk kontra salg, også sett i forhold til forrige punkt
- Areal- og transportplanlegging
 - Krav til lavt utslipp ved kjøp av nye biler i kommunens organisasjon
 - Øke samkjøring, også politiske møter, utover bruk av kollektivtilbud, der det er mulig
 - Redusert transport ved bruk av teknologi, jf Samtek-prosjektet i Kongsbergregionen
 - Vurdere tiltak for å redusere massetransport innad og utenfra kommunen, i sær ved veg- og annen utbygging.
 - Skogbruket, uttak, timing når det tas ut for å maksimere verdiene (sett i forhold til jevnt uttak)
- Avfallssektoren
 - Vurdere lokale tiltak utover regionale tiltak på avfallssektoren. Det er aktuelt å levere restavfall til et forbrenningsanlegg fra hele regionen.
 - Vurdere særskilte tiltak for hytteområdene, for økt gjenvinning og redusert kostnad med renovasjon.
 - Vurdere fysiske tiltak på dagens gjenbruksstasjon, og økt tilgjengelighet.
 - Vurdere tiltak for å forbedre gjenvinningen og gjenbruk av møbler, sportsutstyr, redskap og annet, enten via egen ordning eller frivillige lag/foreninger.
- Trillemarka
- Videre utbygging på Vegglifjell
- Økonomisk bærekraftig utvikling
- Sosial bærekraftig utvikling

6.9 Folkehelse

6.9.1 utfordringer

Folkehelse som begrep handler om den samlede innsatsen for å fremme helse i befolkningen. Helse er mer enn fravær av sykdom, og ansvaret for å fremme helse er ikke bare helsetjenestens ansvar. Helse i vid forstand er trivsel, livskvalitet og det gode liv. Effektive tiltak ligger ofte på andre samfunnsområder, og samarbeid mellom ulike sektorer i kommunen blir det essensielle.

Fysisk inaktivitet øker i alle aldersgrupper i samfunnet i dag, og økt fysisk aktivitet er ett av de tiltak som vil ha størst effekt på folks helse i følge Helsedirektoratet.

Tall fra en av Helsedirektoratets rapporter, IS - 1533, viser at 90 % av 9-årige gutter og 75 % av 9-årige jenter oppfyller helsemyndighetenes anbefalinger om 60 min daglig fysisk aktivitet. Hos 15-årige gutter og jenter faller denne andelen til kun 50 % hos begge kjønn.

6.9.2 Tema til drøftelse

- Hvordan kan kommunen legge til rette for fysisk og psykisk forebyggende helsearbeid?
- Hvordan kan kommunen bidra til inkludering, sosial tilhørighet og trivsel?
 - Bidrag fra frivillige lag og foreninger som for eksempel besøksvirksomhet, dagsenter etc. (velferdsverdiskaping)
- Hvilken rolle kan Idrettskolen ha mht. forbedret folkehelse?

Vedlegg

A. Kommuneplan for Rollag 2000-2010

B. Rapport om måloppnåelse pr. 26. oktober 2009 iht. gjeldende kommuneplan for Rollag 2000-2010

C. Statistikk for Rollag kommune